

Iškoduoti freską „Metraštininkas“

Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešosios bibliotekos Didžiojoje skaitykloje freska „Metraštininkas“ (autorė Justina Agota Špakauskaitė-Dobkevičienė).

Jurgis DIELIAUTAS

Vizualiųjų menų asociacija

Hakatonas „Iškoduoti freską“, vykęs Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešojoje bibliotekoje, pokalbis su autore Justina Agota Špakauskaite-Dobkevičiene – visa tai tam tikrų minčių virtinė, tam tikra asociacijų grandinė. Įvadinės mintys freskos „Metraštininkas“ atsiradimui susijusios su gausybe pasklidusių pačioje freskoje ir aplink freską atsiradusių motyvų.

Vienas iš jų susijęs su pasirinktomis freskai plėtoti spalvomis. Ten, freskos fone, yra tos šildančios smėlio ir plytų spalvos. Jų spalvine esencija čia ir yra kliužiamasi. Rusvos, gelsvos, rausvos spalvos nėra tik motyvų šilumos ar tik šviesos šilumos rodiklis. Jos pačios yra tam tikras spalvinių pesaties, erdvės, aplinkos kondensacijos, jos koncentracijos rodiklis. Nes pati skaityklos salė j tai nurodo, pati esama vieta prisiskaukia, prisikviečia tokias, o ne kitokias spalvas.

Siena, sieninė, mūrinė tapyba taip pat visa tai padiktuoja. Vieta, vaizdo kūrimo, jo perteikimo vieta diktuoja ir teminį koloritą. Visa tai galima įvardyti kaip žemę, temos materiją, kuri įtakoja ir pasaulį.

Šalia foninių spalvų bene esmingiausia yra figūracijos tema. Figūracijos tema susiskaukia su žiūros kaip vizualinės nuostatos motyvais. Kairėje galime žiūrėti per j tolį nusigręžiančią figūrą. Ten autorė ir pati save įkėlė. Tai tarsi jos pačios požiūris, jos pačios žvilgsnio trajektorija. Centre yra pats metraštininkas, rašantis j atvirą knygą. Bet autorės nuomone – ta didžiausia figūra, polėkio ar ekstazės apimta figūra čia pati išraiškiausia. Taip yra, nes ją lengva personifikuoti, kad ji tolstu nuo įprasto, monumentalizmui būdingo skulptūriškumo. Didybė, proporcinis dydis čia susietas su sublimacijos procedūra. O tai yra perkeitimo-išaukštinimo, išdidinimo procedūra. Tačiau tas minėtas išaukštinimo, išdidinimo procesas

jau yra abstrakcijos dalykas. Per patį didinimo ir atitraukimo procesą, kur viena eiga papildoma kita eiga, įvyksta perkeitimas. Tai yra, tas perteikimo perkeitimas, susidaranti apibendrinimo, universalizavimo procedūra.

Autorė labai linkusi kalbėti apie esamų figūrų prototipus, kas ir kaip pozuojant padėjo kurti figūras. Bet gal net ne tai čia yra svarbiausia. Daug svarbesnė yra pati atotrūkio galia. Daugelis ano laikmečio freskų nustojo galioti, nes neliko tokios veiklos. Įvairios gamybinės freskos, jų galia yra absoliučiai išsekusi. Todėl jų galiojimo laikas, taikomojo kūrinio kaip taikomojo meno laikas yra absoliučiai nustojęs galioti. Šita freska ir toliau galioja. Galioja čia ir pati freskos piešinio linija. Čia nėra atskirtų, nukirstų, staigių perėjimų. Skaitoma ir supranta tikrovė yra pasitinkanti ir susitinkanti, kontrastinga tikrovė. Freskos linijos, spalvos ruožai čia kelia didžiausią intrigą. Tai, kas yra tuose ruožuose, rėžiuose, ir yra laikmečio linija, kartu istorinė interjero linija. O kartu visa tai yra ir miesto linija. Miesto traktavimo, jo potencialaus interpretavimo ir jo vizualinio gyvavimo linija.

Šiauliai yra buvęs ir yra likęs iš dalies tęsiantis savo tradiciją kaip pieštinis miestas. Ano laikmečio pieštinio miesto susidarymo galimybės ir save kuriančios aplinkybės dar nėra galutinai išskleistos ir apsvaistytos. Industrinis ir militarinis miestas, iš griūties išniręs kaip visiškai, pagreitintai perkeistas miestas, ima ne tik ieškoti, bet ir ima kurti savo veidą. Ieškomas ir kuriamas veidas – tai pirmiausia fasadinis miestas, eksterjerinis miestas. Ant sienų, ant statinių, namų fasadų atsiranda piešiniai. Jie yra atviri, matomi ir pastebimi piešiniai. Jų linijos – tai industrialiai sukaptų, uždarytų srautų, nauja linkme nukreiptų srautų linijos. O tai yra ir judėjimo, judumo, judrumo linijos, miesto ritmo linijos. Jos pačios yra regimos ir atpažįstamos linijos. Ne tik tiesiogiai projekcinės, bet visą būsimą

miesto ritmą sukuriančios linijos. Palengva ima improvizuoti, ima žongliuoti šiomis linijomis. Kita vertus, tai virsta, tampa miesto estetizacijos, miesto jaukumo pajautos paieška.

Monolitinis, monotipinis, standartinis, tikrosios raiškos, savos užuovėjos ieškantis miestas, pasakubomis ir intuityviai užstatomas miestas ima ieškoti ir interjerinės vidujybės. Interjero piešimas, vidinių erdvių piešinių, mūro tapybos kūrimas – tai atvedama ir klasikinė tradicija. Tuščios ir svarbios koncentruojančios dėmesį sienos, jų galia, jų perkėla ir jų santalka pradedama naudotis.

„Siena, sieninė, mūrinė tapyba taip pat visa tai padiktuoja. Vieta, vaizdo kūrimo, jo perteikimo vieta diktuoja ir teminį koloritą. Visa tai galima įvardyti kaip žemę, temos materiją, kuri įtakoja ir pasaulį.“

Freskos paskui save atveda technologine ir estetinė prasme kelias skirtingas tradicijas. Šalia trumpalaikio galiojimo, utilitarinę paskirtį turinčių užsakymų čia, kaip tik čia, atsiranda būtinumas kurti, improvizuoti gerokai sudėtingesniems temomis. 1980-1981 metais ir ši freska „Metraštininkas“ yra sukurama tarsi turint kuklų užmojų. Lokalinė, uždara, savą santalką kurianti, įprasminimo ieškanti erdvė ties šia freska išsiplėčia, išsiskleidžia. Joje tuoj pat susidaro tam tikra vizualinė trauka. Įėjus j anuometinę ir dabartinę erdvę, iš visų kampų freska pasitinka, rodo savo įvairuojančius, naujai susidarantius rakursus. Autorė mini ekologinės tematikos atsiradimą ir savitą jos pateikimą toje epochoje. Tada tai buvo selektyvi ir silpnai plėtojama tema. Šios prasmės, bene pačios tvirčiausios prasmės yra polemika, urbanistinė polemika, neaiškaus miesto, koncentruotos erdvės polemika.

Ši skaityklos erdvė – tarsi emocinė ir mentalinė užuovėja, atotrūkis nuo nesuvaldomo miesto cha-

oso. Į šią erdvę patenkama ir joje pasilieinama. Čia galima skaityti, rašyti, mąstyti, įsivaizduoti, dirbti vienokį ar kitokį intelektualinį darbą. Bibliotekos skaitykla – tarsi ekologinė užuovėja. Ekologinė tematika čia yra ir kosminė tematika. Jos čia ir moderniaja, ir klasikine prasme viena kitą palaiko, randa viena kitoje reikiamą atramą.

Skaityklos erdvė yra išplečiama, atveriamą. Metraštininkas čia įgauna visai kitą prasmę. Intelektinis, meninis archyvas čia – plati skaitymo procedūra. Ir tiesioginė, ir pagalbinė procedūra čia viena kitą papildoma. Skaitymo vaizduotė, regimos freskos vaizdiniai – tai prasiplėtęs ir suintensyvėjęs vaizdingumas bei paveikslškumas.

Ši freska – ne koks nors iliustruojantis priedas. Freskos paveikslai iš jos rakursų, iš jos šviesos permainų kintamybės – tai iliustracija, lux kaip ateinanti ir čia įsikurianti šviesa. Plastinės šios šviesos, šių negęstančių gestų šviesos atveria ir atveda, leidžia ateiti vis naujai šviesai. Todėl kaip tik todėl freska nėra nuobodinti sau, ji vis atveda, atveja, paveja naujas prasmes.

Savyje freska – vis naujų prasmų katalogas. Bet šių prasmų potencialus katalogas – tai nesibaigiantis prologas. Vis kitoks įvadas j naujas teiktis, kitokias telktis. Labirintinis bibliotekos išdėstymo pobūdis, knygų ir tekstų begalybė – tai vienas aspektas. Kilimo ir plėtimosi ne ką mažesnis amžinas prologas – tai skaitomas ir randamas, mąstomas ir rašomas, vaizdinyje ir koncepcijoje liekantis logas.

Freska savyje turi būtis šifrus. Suvokiant ir traktuojant freską, tada ir tik tada, tokioje sąveikoje yra sutinkamas, regimas freskos kodas. Prasideda ta begalinė freskos skaitymo, jos dekodavimo procedūra. Nuvedanti nuo esaties j būties galimybes. Keliaujant nuotaikingais ir išraiškingsiais jos esiniais, čia randamos skirtingos, viena kitą papildančios prasmės. Freska veda j pirminį, poetinį santykį, mitinį santykį su pasauliu. Freska surinko čia ir dabar vykusio vyksmo prasmes. Kartu freskoje ne tik buvusios, bet ir galėjusios būti prasmės. Buvę ir nutikę, įvykę ir susitikę procesai – tai atvertys, naujos plotmės, kurias freska save išskleidama rodo.

Sieninė freska nuveda j sieną. Siena, skirta freskai, ne tik atremia, ne tik atitveria, ne tik apibrėžia erdvę. Čia tarsi ta jos elementari paskirtis. Bet yra ir visai kitokia, platesnė sienos paskirtis. Ji gali tapti, ji gali tarnauti kaip atsirandančio kūrinio vieta. Šiuo atveju mes turime freską ir čia atsiranda tas abipusis vizualinis poreikis tarp freskos ir sienos.

Freskai reikia sienos, kuriant

freską reikia vizualiai suprasti sieną. Sieną – kaip kūrimo pagrindą, kaip įsikuriančią ir tuo pačiu susikuriančią plotmę. Vadinasi, čia, j šią sieną, yra sutalpinamas visas vizualinis ir mentalinis vyksmas. Šių dviejų vyksmų sąveika išplečia įprastą erdvę. Kinta ir pačios pagrindinės paskirtys. Atitverianti paskirtis, ribojanti paskirtis, pertvara, uždaranti siena – tai turi virsti visai kitokio pobūdžio plotme.

Akivaizdu, kad reikia surasti ir suprasti visus parametrus. Sienos metaforika yra sienos metafizika, mažoji metafizika. Kasdienybė yra pripildyta mažosios metafizikos užklausų. Bet visa vizualinė kitapusybė ateina arba iš šiapusybės stokos, arba iš jos pertekliaus. Bevardę ir beasmę, anoniminę erdvę reikia paversti kažkuo, pripildyti kažkuo. Siena yra talpi vizualinės vietos susidarymo klausimas. O pats susidarymo klausimas – tai jau užklausos dalykas. Užklausa numato ir pokalbį, visada jau prasidėjusį pokalbį. Freska virsta tarsi save kuriančia, save papildančia plotme, vadinasi, uždengiančia-atidengiančia plotme. Ji atsidengia, atsiveria iš įvairių rakursų ir kuria atsinaujinantį diskursą, j menusbostantį ir neuzurpuojantį diskursą.

Freskos pavadinimas mus nukreipia j metraščio begalybę, j jos turimą begalinę apimtį. Pati freska tarsi jau savaime yra tam tikras vizualinis metraštininkas. Freska yra tas keleriopas šioje vietoje sutilpęs, talpykla tapęs metraštininkas. Joje yra tam tikras vizualinis tekstas, saviti atviros, bet sunkiai iš karto perskaitomos tekstūros požymiai. Tai neįprastas tekstas, nes čia esti vizualinis tekstas ir jis yra pirmesnis, integralesnis tekstas. Vizualinis tekstas, vaizdas-tekstas – taip galima traktuoti patį metraštininką.

Jeigu yra metraštininkas, tai turi būti ir pats metraštininkas. Metraštininkas gali būti pačiame metraštyje, bet gali atsidurti ir kitapus metraščio. Kur čia yra panašumai ir skirtumai? Vaizde yra ta judesio gausa, veiksmų gausa, juo labiau permainų ir peripetijų gausa. Tik sunkiau yra aprėpiama, kas pats metraštininkas – gali būti ir piešinys, kūrinys, o ne konkretus personažas. Viskas tarsi matoma, bet kas ir kaip matoma – tai dingsta iš mūsų akiračio. Mums čia yra pateikta galimybė per vizualinius personažus pamatyti metraščio susidarymo procedūrą.

Turime freską, veikiančią, darančią poveikį freską, kuri yra platus šio skaitančio-skaitomo miesto veiksnys. Šiauliai čia skaito ir Šiauliai patys čia yra skaitomi. Freska tokiu būdu nėra tik lokalinis miesto intarpas, tik plati miesto tekstūros, miesto tikrovės iškarpa. Ji pati visa savo esatimi yra dėsningas ir kartu polemikas reiškinys, keliantis begalines asociacijas. Ko nors drastiško čia nėra, bet tai yra dalis vizualinės intrigos, dalis vizualinės istorijos.

Iš koduoti freską „Metraštininkas“

Atkelta iš 5 p.

Dažniau yra minima išorinė raiškos, išorinė sienų tapyba. Apie vidinę, interjerinę tapybą rečiau yra šnekama. Juo labiau kad tai gamybine prasme yra laikoma tik tam tikra pagalbine, papildoma funkcija. Laikui bėgant, kintant patalpų paskirčiai, tarsi viskas ir turi pasiduoti nyksmui. Kada keičiantis epochoms statinių paskirtis nekinta, funkcijos lieka tos pačios, tada ir pati freska ima kelti papildomus, naujai aktualizuojamus klausimus.

Freska yra likusi bibliotekoje, norint su ja susitikti reikia ateiti į biblioteką. Biblioteka kaip vykdė, taip ir toliau vykdo savo funkcijas. Skaitykla veikė ir skaitykla veikia dabar. Bet nėra iki galo suprastos vykdomos, jų labiau vykdytos funkcijos. Pačios freskos funkcijos yra daugialypės funkcijos. Viena iš tų funkcijų yra interjerinis veikimas, vidinės erdvės veikimas. Freska lieka vidinio, interjerinio veikimo ir jo veikimo intriga. Visa minėta intriga yra vizualizuotos istorijos dalis. Istorija gali būti piešiama, ji gali imti gyvuoti pačiame piešinyje.

Freska yra miesto piešinio ir piešinio miesto dalis. O tai – šiek tiek skirtingi dalykai. Miesto piešinys – tai, viena vertus, turimas vizualusis archyvas. Pridėkime prie to, kad tai dar monumentalusis archyvas. Peržengęs ir įveikęs ideologijas, išsaugojęs estetinę galią archyvas. Miestas yra pakitęs ir pokyčiai yra miesto piešinio pakeitė. Atnaujinimas dalį piešinių yra visai sunaikinęs. Dalis piešinių vis dar yra išlikusių. Tada kalbama apie išlikusius piešinius.

Freska yra viena iš tų išlikusių dalių. Šiauliai turi piešinio miesto istoriją. Piešinio miesto istorijoje, kokia yra ir Šiaulių vizualinė istorija, dominuoja tarsi tik išoriniai piešiniai. Absoliučiai industrinėje pilkoje, monotoniškoje, monolitiškoje tikrovėje atsiranda poreikis prijaukinti, o kartu ir estetizuoti miestą, pieštinį miestą. Jie kuria tą išskirtinį miesto veidą ir jie kuria sublimuotą, kompensuotą tikrovę. Yra kuriama tarsi visai nauja, tarsi tuščioje vietoje esama tikrovė ir ji tampa intriguota fikcija.

Vidinė pastatų tikrovė – tarsi tik vidiniam naudojimui, ji tarsi turi turėti tik pagalbines funkcijas. Freskos, sienų, mūro tapyba turi tarnauti industriniams poreikiams. Visa tai turi tapti papildoma iliustracija. Sienos piešinys turi tarsi tik papildyti ar įtvirtinti norimą ar pageidaujamą tikrovę.

Ir čia staiga atsiranda freska,

kuri viršija esamą tikrovę. Kuri pati pateikia koncentruotą, tačiau saikingą vizualinę visumą. Toje visumoje viskas yra išpildyta. Čia nieko nėra nereikalingo. Dar daugiau – pati freska nieko neilustruoja, čia greičiau yra regimas vidinis ar mentalinis vyksmas. Yra visa esama personifikacija. Visi personažai gyvena savo prasminį gyvenimą. Mums belieka tas prasmes surasti. Kai kada prasmės mūsų ieško, bet mes jų nematome. Nes mums ima stigti atnaujinto vizualinio išprusimo. Juo labiau ima stigti vizualinio veikimo išprusimo.

Ši freska yra begalinis veikimas ir begalinis vyksmas. Veikimas kaip parafrazė, kaip polemika su esama tikrove. Tiek su anuomet buvusią tikrovę, tiek su dabartine tikrove. Šalia veikimo freska yra vidinis vyksmas, iki galo neišplėtotas, iki galo neatsakytas vyksmas. Galima jį tvesti dar ir estetinį, poetinį vyksmą.

Estetinis vyksmas yra išpildytos jautros vyksmas. Poetinis vyksmas yra kuriančių veiksmų vyksmas. Minėtas vyksmas yra sąlygotas gausybės naratyvų. Pirminis, be abejo, čia yra vizualinis, savaiminis naratyvas. Miesto vaizdas čia nėra miesto iliustracija – tai miesto koncentracija. Biblioteka čia tampa pasaulio centru, skaitykla, skaitymo integralus aktas tampa pirminiu vizualiniu motyvu. Freska yra poetinis naratyvas, nes esamybė čia nuolat keičia galimybę. Poetinis naratyvas nuolat pripildo turinį naujomis galimybėmis. Tai jau nėra tik buvusios epochos paveikslas. Ir tai nėra tik įvykusi, tik išsipildžiusi istorija. Mus vėl užklausia, jį mus ir vėl kreipiasi paveiksliška esatis. Kas ir kaip čia yra vaizduojama. Kaip ir kokiu būdu pats paveikslškumas peržengia įprastas paskirtis, numanomas atskirtis. Paveikslšką esatį keičia ir savita plastika.

Žiūrint į freską kaip į tekstūrą ar partitūrą galima konkrečioje pajautoje spalvas įbalsinti, galima šiose spalvose rasti vis kitas plastines sąsajas. Plazdantys ir siūbuojantys, lūkuriuojantys gestai laukia savojo įbalsinimo, savojo įgarsinimo, savojo klausymo. Freska per tuos kelis gyvavimo dešimtmečius surinko visa tai. Surinko skaitančiojo lūkesčius, svarstančiojo versijas, ieškančiojo jausenas. Čia daug jau aktualizuotų, dramatižuotų, vokalizuočių, bet dar neišskleistų galių. Jas dar reikia aprėpti šioje bibliotekos begalybėje, šios skaityklos erdvume, buvusios ir esamos žiūros, nutilusios ir prabylančios vizijos, freskos vizualinės minties sąsajų visumoje.

F. Paškevičius: „Tebesu amžinas šiaulietis“

Atkelta iš 3 p.

Nepamirštas, bet...

Apie F. Paškevičiaus nuopelnus sportui galima kalbėti valandų valandas ir nemažai sužinotume peržiūrėję filmus. L. Gudiničiaus ir V. Juozapaičio sukurtas trumpametražis filmas „Kelias į meistriskumą“ pasakoja apie F. Paškevičiaus treniruojamų auksinių merginų, šiauliečių pergalingą, be pralaimėjimų, žygį į Sovietų Sąjungos čempionato aukščiausią lygą (1979); prodiuserio R. Delkaus, sporto žurnalisto, „Baltijos TV“ sukurtas filmas „Gydytojas Feliksas Paškevičius ir jo sportinės ligos“ (1993); dokumentinis filmas „Mes esame „Vairas“ – pasakojimas apie pirmuosius Saulės miesto regbininkų žingsnius ir šių dienų žaidimo filosofiją (2016); režisieriaus V. Dambrausko dokumentinis filmas „Mano miestas. Šiauliai“ supažindina su miesto istorija, pristato regbio ir žolės riedulio sporto šakas; režisierius A. Matvejevas dokumentiniame filme „Kelias į namus su Rimantu Kmita“ pristato aistringą regbininką, Vilniuje gyvenantį šiaulietį, sporto metraštininką, prozininką ir poetą Feliksą (2017); įdomus Augusto Taralio trumpametražis filmas „Mes regbininkai: senoliai eina į karą“ (2021).

Treneris didžiuojasi regbio ir žolės riedulio superkomandomis, daugkartinėmis Lietuvos čempionėmis, Europos čempionatų dalyvėmis, kurias įkūrė ir jų šlovingos istorijos pradžioje treniravo. Štai Šiaulių „Vairas“ (vyrai) – 32 kartus šalies

čempionas, 6 kartus sidabrinis prizinininkas; Šiaulių „Tauras“ (moterys) – 21 kartą Lietuvos čempionės.

Vis dėlto, nepaisant pasiekimų, F. Paškevičius nusipelnusio trenerio vardo negavo. Nes neprofesionalas. Bet apdovanojimų kraitelė nemaža: apdovanotas Kūno kultūros ir sporto departamento prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės (KKSD) medaliu „Už nuopelnus Lietuvos sportui“, Lietuvos regbio federacijos (LRF) sidabro medaliu „Už nuopelnus regbio sportui“ (2001), LTOK medaliu „Už nuopelnus olimpizmui“ (2017) ir dešimtimis kitų.

Šiaulių miestiečių 2000 m. išrinktas geriausias ir produktyviausias praeito šimtmečio sporto treneriu visuomenininku. Šiauliuose kasmet vyksta tradicinis regbio turnyras „Felikso Paškevičiaus taurė“, vaikų ir jaunimo žolės riedulio ir regbio turnyrai, kuriuose pats šių sporto šakų įkūrėjas nugalėtojams įteikia prizus.

Idėja Šiauliams

Feliksas Paškevičius, „amžinas“ šiaulietis, visa širdimi mylintis jaunystės miestą, pastebi, kad miestiečiai nelabai žino sporto istoriją. Jis teigia, kad kreipėsi į mūsų miesto merą su pasiūlymu įkurti šlovingųjų sporto šakų regbio ir žolės riedulio muziejų šalia Jovaro muziejaus tame pačiame pastate Vydauto g. 112 „Regbio ir žolės riedulio istorijos pradžia“, nes būtent čia gimė Saulės miesto regbis ir žolės riedulys (užuovėja, masažas, federacijų būstinė, štabas, informacijos centras, specifinio inventoriaus sandėliai, garažas motociklui), čia

gyveno ir kūrė gydytojas, treneris visuomenininkas F. Paškevičius.

„Poetas Jovaras draugiškai pasislinktų, kad galima būtų sportininkams demonstruoti istorinius eksponatus ir trofėjus, vaikų džiaugsmui kieme įkurdinti abiejų sportinių žaidimų mini aikšteles (maketus) ir pan., – kreipiasi ir į šiauliečius F. Paškevičius – Nelaukime, kol išmirs herojai. 50 metų – didžiulis laiko tarpas žmogaus gyvenime. Nelaukime, kol pirmasis tituluotų sportininkų šimtukas, pirmosios kartos gyva istorija išmirs. Žolės riedulininkų šeimoje šešios gulbelės, dešimt garbingų ažuolų regbininkų jau iškelia Anapilin pernai ir legendinė vartininkė S. Mankevičiūtė. Lietuvos nusipelnę treneriai G. Juodienė ir V. Kalinauskas – žmonės, Šiauliams davę komandas Europos čempionės, jau šešiasdešimtmečiai, kiti – dar vyresni. Per tuos dešimtmečius šiauliečiai sukaupe daugybę vertingų eksponatų ir apdovanojimų, nepavėluokime jų lobynais pasidaryti. Priminsiu, kad 1974-aisiais visuomeninei eksponatų fotonuotraukų pirmoji kolekcija apie regbį „slepasi“ „Aušros“ muziejuje.“

Buvęs sporto mokyklos „Klevas“ direktorius, pirmųjų F. Paškevičiaus turnyrų organizatorius Svajūnas Mikalčius apie F. Paškevičių sakė: „Šis unikalus žmogus yra tikra Šiaulių legenda, nepaprastos erudicijos asmenybė, begalinio darbštumo kraštotyrimininkas, nuostabus pašnekovas, geriausias nesavanaudiškumo pavyzdys jauniems sportininkams. Būtent toks žmogus nusipelnė Šiaulių miesto garbės piliečio vardo.“

Trumpai

Plėtra

Šiaurės Lietuvoje esančios Šiaulių laisvosios ekonominės zonos (LEZ) plėtra šiais metais gali būti rekordinė. Pėmai prasidėjusi pandemija privertė verslą investicijų planus vertinti ypač konservatyviai, tačiau pagal šiemet sulaukiamas užklaudas LEZ tikisi išnuomoti daugiau kaip 20 hektarų ir įveikinto ploto apimtis padidinti 3,5 karto iki 32-33 hektarų. Remiantis Šiaulių LEZ prognozėmis, jei verslas patvirtintų savo planus kurtis Šiauliuose, jis jau užimtų ketvirtą dalį ekonominės zonos teritorijos.

Medžiai

Gruzdžių miestelio Šiaulių-Draugystės gatvių sankryžoje, prie įrengto sporto aikštyno, pasodinta 20 sakurų ir 8 klevai, o dr. J. Šliūpo gatvėje – 8 šluotelinės hortenzijos. Įgyvendinant „Gruzdžių miestelio bendruomeninės ir viešosios infrastruktūros kompleksiškas atnaujinimas“ projektą buvo iškirsti medžiai, trūkstantys sporto aikštyno, vaikų žaidimo aikštelių, šaligatvių įrengimui. Šiaulių rajono savivaldybė Aplinkos apsaugos skyriaus specialistai paskaičiavo nukirstų medžių atkuriamosios vertės lėšas, už kurias ir buvo įsigytos sakuros, klevai bei šluotelinės hortenzijos.

Pritarimas

Vyriausybės posėdyje pritarta Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos siūlymui nuo rugsėjo 1 d. nustatyti 36 valandų darbo laiko

normą per savaitę tiems švietimo pagalbos specialistams, kuriems iki šiol sutrumpinto darbo laiko norma nebuvo taikoma. Tai padaryta siekiant sumažinti darbo sąlygų netolygumus tarp pedagogų, taip pat tarp skirtingą švietimo pagalbą teikiančių specialistų ir atsivėlgiant jį tai, kad tiek mokytojų, tiek švietimo pagalbos specialistų darbo pobūdis yra susijęs su panašia padidėjusia protine, emocine įtampa.

Būstas

Pandemijos metu daugiau laiko praleidome namuose, todėl normalu, kad juose ir dirbant, ir mokantis, ir poilsiaujant dažniau atkreipėme dėmesį, jog esamas būstas nebeatitinka šeimos poreikių. „Luminor“ banko duomenimis, vidutinė Lietuvoje per mėnesį išduotų būsto paskolų suma 2020 m. sudarė daugiau nei 250 mln. eurų. Finansų ekspertai teigia, kad nors gyvenamojo nekilnojamojo turto rinka ir suaktyvėjo, toli gražu ne kiekviena būsto paskolos paraiška sulaukia teigiamo sprendimo.

Atmaina

Prieš šimtmetį milijonus gyvybių nusinešusi ispaniškoji gripo pandemija greičiausiai plito tarp jaunų žmonių. Šiomis dienomis panašios tendencijos pastebimos Lietuvoje sparčiai didėjant koronaviruso delta atmainos skaičiams – ja užsikrečia vis daugiau jaunimo. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesorius Arūnas Stankevičius pabrėžia, jog efektyviausias būdas

užkirsti kelią viruso plitimui – skiepyti asmenis nuo 12 metų.

Įspėjimas

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija (LPSK) Vyriausybei ir Sveikatos apsaugos ministerijai išsiuntė raštą, kuriame reiškiamas nepritarimas teisės aktų projektams, numatantiems, kad tam tikrus darbus ar tam tikras veiklas vykdančias asmenys privalės pasiskiepyti nuo COVID-19 ligos, jei norės visa apimtimi ir nekludomai vykdyti savo darbinės funkcijas. LPSK įspėja, kad daugelyje darbo vietų nebus galimybės dirbti nuotoliniu būdu, todėl nušalinimas nuo darbo bus plačiai taikoma priemonė, o tai neigiamai paveiks darbuotojų finansinę ir emocinę padėtį.

Pokyčiai

Naujausi tyrimai rodo, kad trečdalis mūsų šalies žmonių išsivertė be automobilio ir vaikšto pėsčiomis daugiau nei iki karantino. Tyrimo duomenimis, 33 proc. Lietuvos moterų ir 28 proc. vyrų pastaraisiais metais ėmė daugiau vaikščioti pėsčiomis. Statistika rodo, kad visos Baltijos šalyse daugiau moterų nei vyrų pirmenybę teikia vaikščiojimui, o ne kelionės tikslu pasiekimui kitomis priemonėmis. Tik 7 proc. mūsų šalies gyventojų karantino laikotarpiu ėmė daugiau važinėti automobiliu, o vos 6 proc. – dažniau naudotis viešuoju transportu.

„Šiaulių naujienų“ informacija